

Anmeldelser

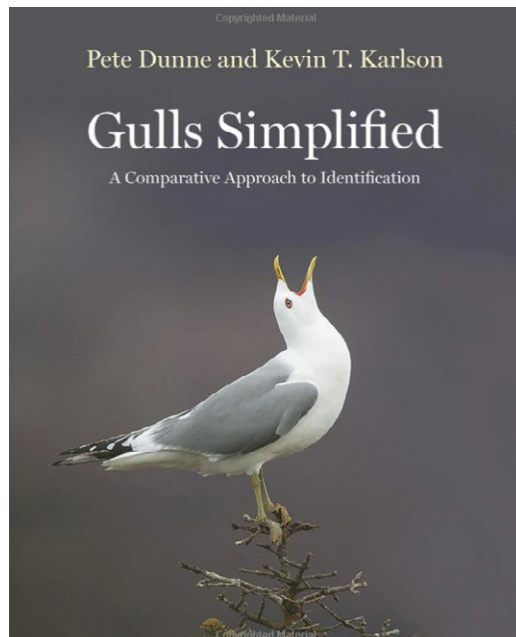
Gulls Simplified

Pete Dunne & Kevin T. Karlson 2018. A Comparative Approach to Identification. 208 sider, talrige fotos, hft. Princeton University Press. ISBN: 978-0-691-15694. Pris: USD 24,90.

Inden for feltornitologien er mågerne blandt de mest komplicerede kapitler: At forenkle bestemmelsen og gøre dem mere tilgængelige for et stort publikum er udfordrende. Pete Dunne har tidligere medvirket til banebrydende værker som *Hawks in flight*, der introducerer en holistisk metode baseret på jizz og flugtmåde frem for fjerdetaljer og fældning. Dunne skriver, at han iagttager måger ligeligt med alle andre fugle – en sund indfaldsvinkel, når man vil forenkle pædagogikken, og som erfaren formidler ved han, at kombinationen af helhedsindtryk og 'skæve' associationer fungerer godt.

Denne velskrevne bog indfører fornemt brugeren i mågebestemmelsens kunst på et mere jordnært niveau, end man normalt er vant til – og forekommer især for amerikanske brugere relevant med tanke på den sværere *Gulls of the Americas* (Howell & Dunn 2007), der var en tung omgang at komme igennem og med en ikke alt for god billedreproduktion. Den nye bog rummer en fornem samling af godt reproducerede fotos, der overvejende tilskrives medforfatteren Kevin Karlson.

Alle amerikanske arter behandles med et stort billedmateriale, en let læselig tekst og fyldige fototekster, der for en

dels vedkommende består af opslag, hvor flere arter (ikke blot måger) vises sammen. Med stort held har man manipuleret to billeder sammen, hvorved arterne kan sammenlignes på bedst tænkelige vis. Især for de mindre arter lykkes opgaven med at forenkles rigtig godt. For mere komplekse arter som Sølvmåge bliver missionen sværere, ikke mindst for de yngre aldersklasser, hvor billedmaterialet – hvor fyldigt det end er – bliver for småt reproduceret, ligesom forskellige belysningsforhold på de viste fotos forvirrer noget – et alment problem ved fotografiske guides. Europæiske læsere skal vide, at hvad der omtales som Stormmåge og Sølvmåge refererer til de amerikanske former, der i udseende er ret forskellige fra deres europæiske modstykker.

Det er en lærebog til mågebestemmelsens vanskelige kunst, henvendt til et bredere publikum, og dét er en mission, bogen udfylder fuldt ud. At den er ganske vittigt forfattet øger bestemt læseværdien. Nogle få steder bliver indfaldsvinklen dog lige lovlig frisk: Bemærkningen om, at man ikke længere behøver at koncentrere sig om fjerdetaljer mellem unge Baffin- og Inuitmåger, fordi de nu (i Nordamerika) regnes som samme art, virker anstrengt; pendulet kunne jo svinge tilbage igen. Afslutningsvist vises et 'quiz-afsnit', hvor man selv kan teste sin viden om bestemmelse af måger.

Hvor mågebestemmelse tit fremstilles kompliceret, går denne bog den modsatte vej. Jeg håber den vil få et stort publikum, der vil erkende, at måge-nørderi kan være både sjovt og udfordrende. Formidlingsmæssigt er amerikanerne langt foran de generelt mere defensivt tænkende europæere. I lighed med *Hawks in flight* er dette en bog, der opfordrer til en anderledes, helhedsorienteret indfaldsvinkel til fuglebestemmelse – velskrevet, tiltalende og med bedste anbefalinger herfra.

Klaus Malling Olsen

How to Be an Urban Birder

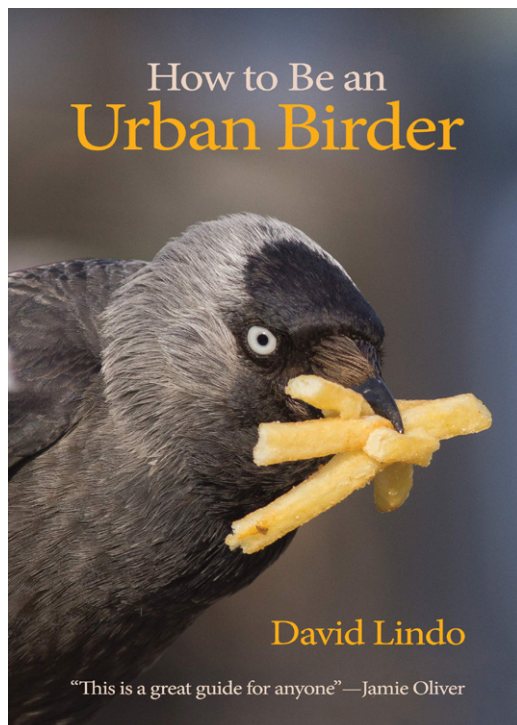
David Lindo. 232 sider, 227 farvefotos, 20 farveillustrationer og 47 s/h-illustrationer, hft. Princeton University Press, 2018. ISBN: 9780691179629; eBook: 9780691184449. Pris: 149 kr. i Naturbutikken.

Det er en både inspirerende, detaljeret, fagligt velfunderet og morsom bog, som David Lindo har leveret. Inspirerende fordi begejstringen for fuglekiggeri lyser ud af siderne, der er spækkede med gode råd om, hvordan man kommer i gang og efterhånden kan bygge op til noget mere. Detaljeret, idet ingen aspekter synes overset. Der er ikke bare råd om kikkerter, teleskoper og fotoudstyr, men også om jakker, bukser, fodtøj, hatte og solbriller! Fagligt velfunderet med værdifulde råd om de urbane habitater og hvilke fugle, man kan håbe at finde hvor, samt gode billeder og beskrivelser af de almindeligere byfugle. Morsom fordi Lindo skriver uhøjtideligt og jordnært, men også med mange eksempler og anekdoter fra sit personlige birderliv.

Der er rigtig mange underafsnit i de enkelte kapitler, som nævnes her: What is an urban birder, How to use this book, The urban landscape, Other urban habitats, What is an urban bird, What is that bird, The birds in your neighbourhood, Urban garden birding, Tools of the trade, Being an urban birder.

Lindo nævner, at de almindelige betegnelser for fuglefolk er birdwatchers, twitchers og birders, men fremhæver at han elsker ordet Finders. Hovedsagen er, at "birding is relaxing, fulfilling, enlightening and most of all fun."

Det er ikke en guide til byens fugle, men en god introduktion til det at se på fugle i byområder med de mange muligheder

der gives, idet det jo langtfra blot er havens fugle, der er tale om.

Der gives mange praktiske råd. Fx om det at tage noter, hvor man må være klar over, at det kan være for koldt til at skrive; det kan være besværligt med handsker på; det kan være, at pennen ikke vil skrive, eller at blyanten er knækket! Vær beredt på alle muligheder!

"– the nature is right under your nose and above your head" og "don't forget to look up".

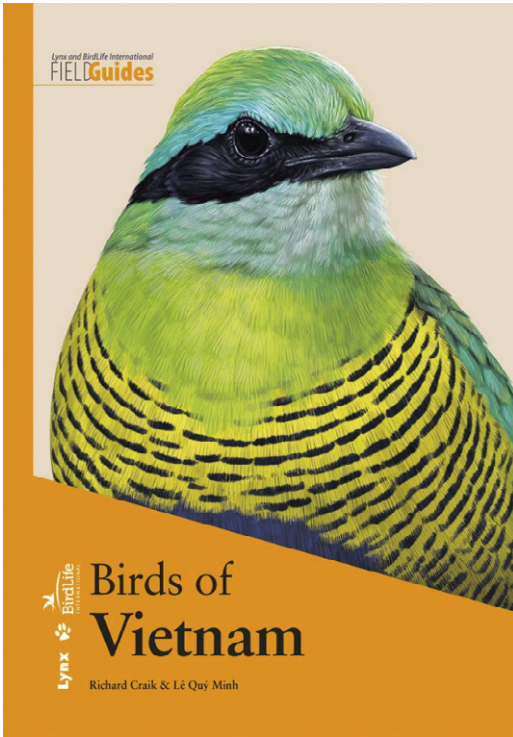
Det er en fin bog med gode intentioner, men det er nok ikke DOFT's læsere, der er den mest oplagte målgruppe. Bogen burde også omtales og anmeldes dér, hvor fugleinteressen ikke er så stor eller kun netop spirende.

Steen Engelbøl

Birds of Vietnam

Richard Craik & Lê Quý Minh. 400 sider, 171 farvetavler, 870 kort. Lynx Editions, Barcelona, 2018, ISBN flexi bound: 978-84-16728-10-7. Pris: 489 kr. i Naturbutikken.

Vietnam er blevet et populært mål for fugleinteresserede. Det er let og forholdsvis billigt at rejse rundt i landet og besøge en række beskyttede naturområder. Der kendes over 910 fuglearter. Der er 39 arter eller underarter, der kan bestemmes i felten, som stort set ikke findes udenfor landet. Siden år 2000 har Craig Robsons glimrende *Field Guide to the Birds of South-East Asia* været bogen, når man ville bestemme fugle i Vietnam. Den nye *Birds of Vietnam* er af så høj kvalitet, at den nu overtager rollen som den vigtigste fuglebog på turen til landet.

Bogen indledes med en kort introduktion til Vietnam med fokus på klima, habitater og naturbeskyttelse. De 18 vigtigste fuglelokaliteter får en særlig gennemgang. Hovedparten af bogen er artsgennemgangen, hvor tekst og plancher følges ad med teksten på de lige sider og illustrationerne på de ulige sider. Plancherne indeholder over 1900 illustrationer og 870 kort over arternes udbredelse i Vietnam. Alle arter samt feltgenkendelige underarter gennemgås særskilt. Nogle af underarterne vil givet ende med at få artstatus i fremtiden, og det er meget fint, at de får så grundig behandling.

Formatet for artsgennemgangen er navn (engelsk, videnskabeligt, vietnamesisk), IUCN beskyttelsesstatus, udbredelse, størrelse, underarter, habitat, kendetegn, geografisk variation, stemme, lignende arter, taksonomiske noter og alternative navne. Der er en QR-kode under beskrivelsen af hver enkelt art. Når man scanner den med en smartphone, får man straks adgang til en flot samling af fotografier, videoer og lydoptagelser fra *Handbook of the Birds of the World's Internet Bird Collection*. Med bogen følger også et link og adgangskode til en elektronisk artsliste over Vietnams fugle med mulighed for at afkrydse observerede arter.

Illustrationerne er generelt af høj kvalitet og fungerer fint på trods af, at bogen har benyttet hele 29 forskellige illustratører. Som så ofte finder jeg, at især rovfuglene kunne være bedre, da de ikke helt giver det indtryk, som jeg får, når jeg ser dem i felten. Her er bogens QR-koder en stor hjælp, så længe man har internetforbindelse. Bogen findes både indbundet og i en udgave med stærk, men blød flexi-indbinding, der egner sig til felten.

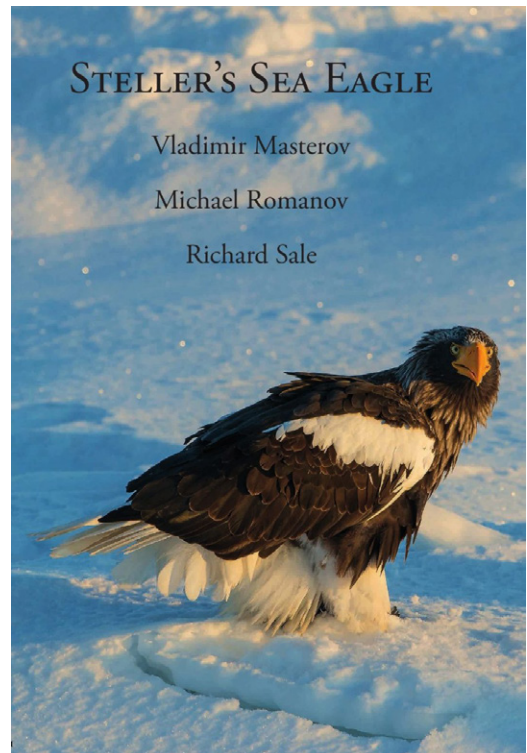
Michael Køie Poulsen

Steller's Sea Eagle

Vladimir Masterov, Michael Romanov & Richard Sale. 384 sider, farvefotos, illustrationer, tabeller og figurer, indb. Snowfinch Publishing, 2018. ISBN 978-0-9571732-3-1. Pris: £ 39,99.

"Usually the eagles sit around ice holes waiting patiently with little fear of the fishermen ...", skriver forfatterne. Netop sådan oplevede anmelderen verdens største ørn, vægt op til 9 kg, en kold februarmorgen på Hokkaido, Japans nordø. Langs Furososøen sad flere hundrede Beringørne i træer og på isen. Omkring 2500, ca. 40 % af verdensbestanden, overvintrer på Nordhokkaido. Beringørnen er nu det danske navn, selvom ørnen ikke forekommer i områder, der bærer Berings navn bortset fra enkelte større øer i Beringshavet; dog ikke Beringøen. Det engelske og tidligere danske navn skyldes Pallas, der opkaldte ørnen efter dens opdager, den tyske naturhistoriker og læge Georg Wilhelm Steller, medlem af Berings 2. Kamchatkaekspedition 1741-42. Stellers and har dog bevaret sit danske navn, selv om den tilhører ederfuglefamilien. Beringørnen hører til familien *Haliaeetus*, de fiskeædende ørne, der tæller otte arter blandt andre vores egen Havørn.

Steller's Sea Eagle er en bog for videnskabeligt funderede læsere med kendskab til statistiske modeller, skrevet af to russiske biologer og opdateret af astrofysikeren Sale. Bogen må være den definitive monografi om denne fantastiske fugl. Litteraturlisten omfatter 625 numre. Bogen er spækket med veldokumenterede facts, mange grafer baseret på matematisk-statistiske beregninger og et væld af pragtfulde fotos af en af fugleverdenens mest karismatiske arter. 30 sider behandler

ørnens dragter; den er udfarvet, når den er 5-6 år gammel. Øvrige kapitler omhandler bl.a. jagtmetoder og fødevalg, udbredelse og populationsstørrelse, habitater, ynglebiologi, populationsdynamik, trusler og beskyttelsestiltag.

Føden består overvejende af fisk, navnlig laks, samt ådsler af hvaler og sæler, men ørnen er en stor opportunist og tager stort set de pelsbeklædte og fjerdede dyr, den kan dræbe. 2001 blev blyammunition forbudt i ørnens habitater, da 70 % af dødfundne ørne havde tegn på blyforgiftning. Yngle- og overvintringsområder er landområderne rundt om Det Okhotske Hav respektive Hokkaido og Korea. Beringørnen yngler navnlig i lærketræer og på klipper. Ørnen yngler ikke det år, den bygger ny rede, som kan veje 200 kg. Antallet af reder er normalt tre par, men kan være op til 11. Faktorer, der påvirker ørnens

situation, er prædation fra større rovdyr, der dræber 10 % af ungerne. I perioden 2004-10 dræbte brunbjørne således mindst 170 unger. Klimaudviklingen betyder, at ørnene rykker mod højderne, øget vandstand at rederne anlægges længere fra floder og havet. Reduktionen af havis reducerer antallet af sælernes ynglepladser. Stigende havtemperaturer påvirker laksen negativt. Mest alvorlig er habitatødelæggelse og udvinding af fossile brændstoffer i Østsibirien, i mindre grad påvirkning af tungmetaller og organoklorider (DDT, DDE og PCB).

Bogen er ikke let læst, men er en guldgrube af videnskabeligt funderede informationer. Ifølge bogen holdes tre Beringørne i fangenskab i Danmark.

Hans Harrestrup Andersen

Opråb til alle de gode fotografer i DOF

Foto: Torben Andersen

For at kunne lave smukke blade og hjemmeside-opslag fx på Pandion er vi helt afhængige af gode fotos til de mange artikler. Det er en hektisk proces at sætte hver artikel/blad op, så det er vigtigt allerede på forhånd at kunne hente et udvalg af fotos i DOFs fotoarkiv. Derfor håber vi, at rigtig mange vil bidrage med gode fotos til arkivet. Det er både fugle, fuglefolk og aktiviteter i naturen, som påvirker fuglene, vi har brug for (fx jagt, mountainbiking, windsurfing).

Send venligst billederne i god opløsning til Peter Vadum peter.vadum@dof.dk med motivet (fx fugleart) og dit navn angivet i filnavnet på hvert billede.

Som påskønnelse for brug af billeder får man et gavekort til Naturbutikken på 100 kroner for det første billede, 200 kroner for 2-4 fotos og 300 kroner for 5+.